יד לחודש

עב א לִשְׁלֹמֹה אֱלֹהִים תקוף כולל רבותות כולם מִשְׁפָּטֶיךָ לְמֶלֶךְ תֵּן וְצִדְקָתְךָ לְבֶן מֶלֶךְ: ב יָדִין
עַמְּךָ בְּצֶדֶק וַעֲנִיֶּיךָ בְּמִשְׁפָּט: ג יִשְׂאוּ הָרִים שָׁלוֹם לָעָם וּגְבָעוֹת בִּצְדָקָה:
ד יִשְׁפֹּט עֲנִיֵּי עָם יוֹשִׁיעַ לִבְנֵי אֶבְיוֹן וִידַכֵּא עוֹשֵׁק: ה יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ וְלִפְנֵי יָרֵחַ

שימוש תהלים

למצא חן וחסד

לשלמה אלהים משפטיך (עב, א): [שימוש תהלים לפרק עב] כתיב אותו ותלהו עליך ותמצא חן וחסד בעיני הבריות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלהים, ה' מן יאשרוהו וטוב שלא ירד מנכסיו.

זוהר תהלים

זְמַן הַתְּפִלָּה הוּא מִיַּד עִם שֶׁמֶשׁ תְּחִלַּת הַיּוֹם

יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ (עב, ה): [זוהר ח"א פ' וישלח (דף קעח)] וְעַכְשָׁו שֶׁהֵאִיר הַשֶּׁמֶשׁ, הוּא זְמַן הַתְּפִלָּה לְהִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שֶׁבֵּאֲרוּהוּ, שֶׁכָּתוּב (תהלים עב) **יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ**. מַהוּ עִם שָׁמֶשׁ? לִשְׁמֹר אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ עִמָּנוּ לְהָאִיר לָהּ, שֶׁהֲרֵי יֵרָאֶה עִם הַשֶּׁמֶשׁ צָרִיךְ, וְלֹא לְהַפְרִידָם. וּכְשֶׁלֹּא מֵאִיר הַיּוֹם, הוּא לֹא יֵרָאֶה עִם הַשֶּׁמֶשׁ, וְצָרִיךְ לְחַבֵּר אוֹתָם כְּאֶחָד, וְזֶהוּ עִם שָׁמֶשׁ.

בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹסֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ בְּגַלְגַּלָּיו פּוֹתֵחַ בְּקוֹל נְעִימָה וְאוֹמֵר שִׁירָה

יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ (עב, ה): [זוהר ח"ב פ' ויקהל (דף קצ"ו.)] בְּשָׁעָה שֶׁיּוֹצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בַּיּוֹם, יִשְׂרָאֵל נוֹטְלִים שִׁירָה לְמַטָּה, וְהַשֶּׁמֶשׁ לְמַעְלָה, שֶׁכָּתוּב **יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ**. בְּשָׁעָה שֶׁנּוֹסֵעַ הַשֶּׁמֶשׁ בְּגַלְגַּלָּיו, פּוֹתֵחַ בְּקוֹל נְעִימָה וְאוֹמֵר שִׁירָה. וְאֵיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרִים? (תהלים קד) הוֹדוּ לַה' קִרְאוּ בִשְׁמוֹ וְגוֹ'. (שם) שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ וְגוֹ'. וְיִשְׂרָאֵל מְשַׁבְּחִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּיּוֹם עִם הַשֶּׁמֶשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב (שם עב) **יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ**. וְאַף עַל גַּב שֶׁהֲרֵי בֵּאַרְנוּ אֶת הַפָּסוּק הַזֶּה, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אִלְמָלֵא שֶׁבְּנֵי הָעוֹלָם הֵם אֲטוּמֵי לֵב וּסְתוּמֵי עֵינַיִם, לֹא יְכוֹלִים לַעֲמֹד מִקּוֹל הַנְּעִימָה שֶׁל גַּלְגַּל הַשֶּׁמֶשׁ כְּשֶׁנּוֹסֵעַ (ויצא) וּמְשַׁבֵּחַ לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא.

זְמַן תְּפִילַת מִנְחָה לִפְנֵי שֶׁשָּׁקְעָה חַמָּה

יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ (עב, ה): [זוהר חדש (פרשת בראשית)] וּמִשּׁוּם כָּךְ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אָסוּר לוֹ לָאָדָם לוֹמַר אֶת תִּשְׁבְּחוֹת תְּפִלָּתוֹ אֶלָּא עִם דִּמְדוּמֵי הַחַמָּה, שֶׁכָּתוּב **יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ**. וְכֵן אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, הַתְּפִלָּה וְהַתִּשְׁבַּחַת שֶׁל הַלַּיְלָה, מִשֶּׁשָּׁקְעָה הַחַמָּה טֶרֶם נִרְאֵתָה הַלְּבָנָה, שֶׁכָּתוּב (תהלים עב) **יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ**, זוֹהִי תְּפִלַּת הַבֹּקֶר. **וְלִפְנֵי יָרֵחַ** וְגוֹ', זוֹהִי תְּפִלַּת הַלַּיְלָה.

מֵאוֹתוֹ יוֹם נָדַרְתִּי שֶׁלֹּא לְהַקְדִּים שָׁלוֹם רַק לְאָדָם צַדִּיק

יִירָאוּךָ עִם שָׁמֶשׁ (עב, ה): [זוהר ח"א פ' מקץ (דף רד:)] רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסֵי הָיוּ הוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ. בֵּינְתַּיִם רָאוּ אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה בָּא מִעֵטֶף בְּעִטּוּף שֶׁל מִצְוָה וּכְלֵי

דּוֹר דּוֹרִים: ו יֵרֵד כִּגְשָׁם עַל גֵּז כִּרְבִיבִים זַרְזִיף אָרֶץ: ז יִפְרַח בְּיָמָיו צַדִּיק וְרֹב שָׁלוֹם עַד בְּלִי יָרֵחַ: ח וְיֵרֶד מִיָּם עַד יָם וּמִנָּהָר עַד אַפְסֵי אָרֶץ: ט לְפָנָיו יִכְרְעוּ צִיִּים וְאֹיְבָיו עָפָר יְלַחֵכוּ: י מַלְכֵי תַרְשִׁישׁ וְאִיִּים מִנְחָה יָשִׁיבוּ מַלְכֵי שְׁבָא וּסְבָא אֶשְׁכָּר יַקְרִיבוּ: יא וְיִשְׁתַּחֲווּ לוֹ כָּל מְלָכִים כָּל גּוֹיִם יַעַבְדוּהוּ: יב כִּי יַצִּיל אֶבְיוֹן מְשַׁוַּע וְעָנִי וְאֵין עֹזֵר לוֹ: יג יָחֹס עַל דַּל וְאֶבְיוֹן וְנַפְשׁוֹת אֶבְיוֹנִים יוֹשִׁיעַ: יד מִתּוֹךְ וּמֵחָמָס יִגְאַל נַפְשָׁם וְיֵיקַר דָּמָם בְּעֵינָיו: טו וִיחִי וְיִתֶּן לוֹ מִזְּהַב שְׁבָא וְיִתְפַּלֵּל בַּעֲדוֹ תָּמִיד כָּל הַיּוֹם יְבָרְכֶנְהוּ: טז יְהִי פִּסַּת בַּר בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים יִרְעַשׁ

זוהר תהלים

זַיִן קְשׁוּרִים תַּחְתָּיו. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, הָאִישׁ הַזֶּה, אֶחָד מִן הַשְּׁנַיִם יֵשׁ בּוֹ - אוֹ שֶׁהוּא צַדִּיק שָׁלֵם, אוֹ שֶׁהוּא בִּשְׁבִיל לְרַמּוֹת אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם. אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, **הֲרֵי הַחֲסִידִים הָעֶלְיוֹנִים אָמְרוּ, הֲוֵי דָן כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת.** הִנֵּה שָׁנִינוּ, אָדָם שֶׁיּוֹצֵא לַדֶּרֶךְ, יִתְכַּוֵּן לִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים - לְדוֹרוֹן, לִקְרָב, וְלִתְפִלָּה. מִנַּיִן לָנוּ? מִיַּעֲקֹב. שֶׁהֲרֵי הוּא הִתְכַּוֵּן לִשְׁלֹשֶׁת אֵלּוּ, וְזֵרֵז עַצְמוֹ לְדוֹרוֹן, לִקְרָב וְלִתְפִלָּה. וְהָאִישׁ הַזֶּה הוּא הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, הִנֵּה יֵשׁ בּוֹ עִטּוּף שֶׁל מִצְוָה לַתְּפִלָּה, וְהִנֵּה בּוֹ כְּלֵי זַיִן לִקְרָב. כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁנֵי אֵלֶּה, הַשְּׁלִישִׁי אֵין לִרְדֹּף אַחֲרֵיהָ. כְּשֶׁקָּרַב אֲלֵיהֶם, נָתְנוּ לוֹ שָׁלוֹם וְלֹא הֵשִׁיב לָהֶם. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, הִנֵּה אֶחָד מֵאוֹתָם הַשְּׁנַיִם שֶׁרְאוּיִים לִהְיוֹת בּוֹ - אֵין בּוֹ, שֶׁהֲרֵי לֹא תִקֵּן עַצְמוֹ לְדוֹרוֹן, וּבְדוֹרוֹן כָּלוּל הַשָּׁלוֹם. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, אוּלַי הָיָה מִשְׁתַּדֵּל בִּתְפִלָּתוֹ, אוֹ שֶׁמַּרְחִישׁ תַּלְמוּדוֹ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁכַּח אוֹתוֹ. הָלְכוּ יַחַד, וְלֹא דִּבֵּר אוֹתוֹ הָאִישׁ עִמָּהֶם. אַחַר כָּךְ נִשְׁמְטוּ רַבִּי חִיָּיא וְרַבִּי יוֹסֵי וְהִשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה. כֵּיוָן שֶׁרָאָה אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים הָיוּ בַּתּוֹרָה, קָרַב אֲלֵיהֶם וְנָתַן לָהֶם שָׁלוֹם.

אָמַר לָהֶם, רַבּוֹתַי, בַּמָּה חֲשַׁדְתֶּם אוֹתִי כְּשֶׁנְּתַתֶּם לִי שָׁלוֹם וְלֹא הֵשַׁבְתִּי לָכֶם? אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסֵי, אוּלַי הָיִיתָ אוֹמֵר תְּפִלָּה אוֹ מַרְחִישׁ בְּתַלְמוּדְךָ. אָמַר לָהֶם, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָדוּן אֶתְכֶם לְכַף זְכוּת. אֲבָל אֹמַר לָכֶם, יוֹם אֶחָד הָיִיתִי הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, מָצָאתִי אִישׁ אֶחָד וְהִקְדַּמְתִּי לוֹ שָׁלוֹם, וְאוֹתוֹ אִישׁ הָיָה שׁוֹדֵד, וְקָם עָלַי וְצִעֵר אוֹתִי, וְאִלְמָלֵא שֶׁהִתְגַּבַּרְתִּי עָלָיו הִצְטַעַרְתִּי. מֵאוֹתוֹ יוֹם נָדַרְתִּי שֶׁלֹּא לְהַקְדִּים שָׁלוֹם, רַק לְאָדָם צַדִּיק, אֶלָּא אִם הִכַּרְתִּיו בָּרֹאשׁוֹנָה, מִשּׁוּם שֶׁיָּכוֹל לְצַעֵר אוֹתִי וְיִתְגַּבֵּר עָלַי בְּכֹחַ, מִשּׁוּם שֶׁאָסוּר לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְאִישׁ רָשָׁע, שֶׁכָּתוּב (ישעיה מט) אֵין שָׁלוֹם אָמַר ה׳ לָרְשָׁעִים. וְאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁרָאִיתִי אֶתְכֶם וּנְתַתֶּם לִי שָׁלוֹם וְלֹא הֵשַׁבְתִּי לָכֶם, חָשַׁדְתִּי אֶתְכֶם, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא רָאִיתִי בָּכֶם מִצְוָה שֶׁנִּרְאֵית בַּחוּץ, וּכְמוֹ כֵן הָיִיתִי חוֹזֵר עַל תַּלְמוּדִי, אֲבָל עַכְשָׁו שֶׁרָאִיתִי אֶתְכֶם שֶׁאַתֶּם צַדִּיקִים, הִנֵּה הַדֶּרֶךְ מְתֻקֶּנֶת לְפָנַי.